

Pavel Lamačka

Osobné spracovanie informácií

Jasné uvažovanie

HiSys

Bratislava 2010

Tento materiál je určený pre tých,
ktorí majú chuť pracovať na sebe,
ktorí majú záujem o svoj osobnostný rast.

Copyright © 2002-2010 by Pavel Lamačka
Copyright © 2010 by HiSys

ISBN 978-80-969384-8-3

www.hisys.sk

Bez predchádzajúceho písomného súhlasu HiSys
nie je dovolené rozmnožovať ani rozširovať
tento materiál ani vcelku, ani po častiach

Tento materiál neprešiel jazykovou ani štylistickou úpravou.

1. Úvod

Žijeme v časoch obrovského prebytku informácií. Denne sa na nás hrnie príval informácií a je na každom z nás osobne, či a ako ho zvládneme. Aby nás neprevalcoval, aby sme sa vyznali, je vhodné zaujímať sa ako spracovávať informácie, osobne a správne. Inak povedané, cieľom *osobného spracovania informácií* je dosiahnutie osobnej sebestačnosti v *správnom spracovaní informácií*.

Práca na sebe je práca, ktorú robí každý človek. Je možné robiť ju všelijako, trebárs aj nevedomky, nedbalo alebo ľahostajne. Dá však sa robiť aj cieľavedome a efektívne, napríklad postupným zdokonaľovaním sa v *osobnom spracovaní informácií*.

Pestovaním, kultivovaním osobného spracovania informácií sa človek postupne prepracuje k jasnému uvažovaniu. Začne sa vyznať v sebe a v okolí, dokáže si nájsť odpovede aj na základné, kardinálne otázky ľudského bytia, začne si vedome a lepšie smerovať svoj ďalší život.

Výslovne poznamenávam, že *osobné spracovanie informácií* je dostupné prakticky každému človeku. *Osobné spracovanie informácií* nie je založené na žiadnom konkrétnom filozofickom, vedeckom alebo cirkevnom učení. Nie sú k nemu potrebné žiadne tajné, dôverné alebo inak vymedzené údaje a informácie, postačujú verejne dostupné informácie. Nie je založené ani na spracovaní dát na počítačoch - na druhej strane, ak niekto vie pracovať s počítačmi, môže mu to byť užitočné aj pri osobnom spracovaní informácií.

V tomto materiáli je dostatok informácií potrebných pre úspešné a vedomé začatie *osobného spracovania informácií*. K využitiu tohto hutného materiálu býva spravidla potrebných viacero jeho prečítaní a chuť k samostatnému hľadaniu a uvažovaniu.

Tento materiál je stručný preto, lebo ľudia dnes poväčšine nemajú chuť a vôľu čítať dlhé materiály.

2. Je ...

Je smutné, keď človek v strednom a staršom veku zápasí s odpoveďami na základné otázky o svojom bytí, o význame a cieľoch ľudského života, o vývoji a smerovaní ľudskej spoločnosti a civilizácie, a s podobnými zásadnými problémami.

Je hrozné, keď takýto človek prostredníctvom masmédií prezentuje svoje 'názory' na rôzne naliehavé problémy, a vylieva tak na svojich poslucháčov a divákov svoju nezrelosť a svoje tápanie, takže miesto aby im pomohol, dezorientuje a ubíja ich ešte viac, než to sami dokázali.¹ Taký človek berie na seba veľkú zodpovednosť a vinu ... !

Je ohavné, ak sú takýmto spôsobom zavádzaní mladí ľudia, ktorým masmédiá vnucujú módných spevákov, hercov, športovcov s ich nevykvasenými, často až povrchnými názormi. Mladí ľudia sú vnímaví na to, čo sa im predkladá v ľúbivej podobe, pričom spravidla ešte nevedia dobre rozlišovať správne od tendenčného a falošného.

Je zrejme, že masmediálne forsírovaný človek², ak sa chce zachovať zodpovedne, prestane zverejňovať svoje dojmy, domnienky a nevykryštalizované názory, dokiaľ si nespraví jasno v základných otázkach ľudského života.

Je faktom, že v súčasnosti existuje dostatok údajov na to, aby si každý mohol a vedel zodpovedať kardinálne otázky ľudského bytia. Ak chce ...

Je možné, že nie každý má takú kapacitu, aby si dokázal svižne usporiadať fundamentálne otázky a odpovede do takej miery, aby ich mohol zanedlho zodpovedne verejne poskytovať. Aj týmto ľudom je adresovaný tento materiál.

---

¹ Často sú to až dojímavé trápne domnienky na rôzne závažné témy: o smrti, o zmysle života, o spoločenskom poriadku, o spôsoboch angažovania sa ...

² Masmediálnym fabrikovaním a forsírovaním sa z človeka nestáva osobnosť, ale len celebrita, t.j. oslavovanec - z anglického *to celebrate* = oslavovať.

3. Kardinálne otázky

Po stáročia sa ľudia zapodieávajú hľadaním odpovedí na kardinálne (základné, fundamentálne) otázky svojho bytia. Takými otázkami sú napríklad:

- odkiaľ pochádza človek?
- načo je tu (na Zemi) človek (ľudia)?
- čo je cieľom (zmyslom) bytia človeka?

Alebo tiež:

- (kto) je Boh?
- (čo) je Pravda?
- aký je (zásadný) rozdiel medzi človekom a zvieratom?
- je Vesmír to isté, čo Stvorenie?
- čo je čas?

Mnohé vedy, mnohé filozofické smery sa pokúšali a pokúšajú odpovedať aspoň na niektoré z tu uvedených otázok. Avšak dávať (si) také otázky nie je vyhradené len vedcom a filozofom, veď aj deti sa pýtajú napríklad:

- keby bol môj otec (alebo mama) niekto iný, bol(a) by som to ja?
- keby som sa narodil(a) (o rok) prv (alebo neskôr), bol(a) by som to ja?

Deti tak svojim vlastným, detským spôsobom kladú nasledovné závažné otázky:

- čo je to „ja“? - čiže v čom spočíva ľudská identita?

A nemusí byť človek len učencom alebo dieťaťom, aby mu prichádzali na um také otázky. Stáva sa, že závažnejšie životné situácie privádzajú aj bežných ľudí k tomu, aby sa pýtali povedzme:

- je morálka (etika) založená ozaj len na spoločenských konvenciách?³
- (čo) je duchovno?⁴

A krajne tiesnivé životné problémy (zdravotné, ekonomické, starosť o blízkeho) priam nútia mnohých zamýšľať sa trebárs nad nasledovnými otázkami:

- čo sa (geneticky) dedí z človeka na človeka?
- existujú zázraky? ak áno, čo je ich podstatou? koho sa týkajú?

Existuje mnoho podobných otázok, viaceré spolu súvisia, prelínajú sa. Týkajú sa všetkých ľudí, bez ohľadu na ich vek, pohlavie, vzdelanie, profesiu, náboženstvo a iné odlišnosti. Príťažlivosť konkrétnej vedy, filozofie, náboženstva, učenia alebo iného zdroja zásadných údajov, závisí aj od toho, či a ako vie pomôcť človeku získať odpovede na kardinálne otázky jeho bytia.

³ Čiže je život „hrou bez pravidiel“, alebo existuje nejaká „vyššia spravodlivosť“?

⁴ Aký je rozdiel medzi duševným a duchovným? Medzi dušou a duchom?

4. Doterajšie (márne) úsilia

Pozrime sa na doterajšie úsilia ľudstva nájsť odpovede na kardinálne otázky bytia. Vidíme, že storočia a tisícročia uplynuli a uspokojujúce celistvé poznanie (akoby) neprišlo. Náboženstvá, filozofie aj vedy prinášali nádeje, ktoré nielenže sa rozplynuli, ale miesto poznania zanechali sklamanie a sváry. Sváry medzi nositeľmi nových nádejí, do ktorých boli zaťahovaní aj bežní ľudia.

Vznikali nové náboženstvá, existujúce náboženstvá sa rozpadali na viacero smerov, odštiepovali sa sekty. Podobne vznikali nové a nové filozofie a filozofické smery. Aj vo vedách bola a je podobná situácia: vznikali nové vedy, existujúce vedy sa rozdeľovali a rozdeľujú do nových a nových vedných disciplín, takže postupom času majú problém rozumieť si aj vedci z celkom príbuzných vedných disciplín.

Dokladom toho sú záľahy náboženských, filozofických a vedeckých diel a časopisov, ktoré prinášajú kvantá (nových) údajov, ale nie odpovede na kardinálne otázky. Zdalo by sa, že nádeje na kardinálne odpovede sa novými dielami odsúvajú ďalej a ďalej do budúcnosti, akoby až do nedohľadna.

Našťastie, nie je tomu tak. Prvá dobrá správa znie takto:

Odpovede na kardinálne otázky existujú.

5. Dobré správy

Okrem prvej dobrej správy máme ešte nasledovné dobré správy:

- odpovede na kardinálne (základné, fundamentálne) otázky ľudského bytia môže získať prakticky každý človek;
- netreba na to žiadnu špeciálnu kvalifikáciu;⁵
- kardinálne odpovede sa dajú overiť.

Aby sme sa vyhli prípadným nejasnostiam, opakujem a dodávam:

- ide to,
- nie je to (príliš) zložitá,
- je to v podstate (dost) jednoduché.

Z vyššie uvedeného vyplývajú závažné dôsledky. Máme nielen právo, ale priam povinnosť zistiť a overiť si, načo sme tu, na tejto Zemi, urobiť si jasno v základných otázkach života. Všetci ľudia majú na to právo, nielen vedci, filozofi alebo teológovia.⁶

Získavanie odpovedí na základné životné otázky je dostupné aj pre celkom mladých ľudí (od 18, možbyť od 15 vyššie). Trochu inak je to s overovaním odpovedí, na to treba životnú skúsenosť. Aj z toho vychádza približné rozdelenie, podľa ktorého odpovede na kardinálne otázky ľudského bytia majú:

- mladí ľudia (do 25) možnosť hľadať;
- v strednom veku (25-45) právo hľadať;
- v zrelom veku (45-65) povinnosť hľadať;
- v staršom veku (nad 65) povinnosť nájsť.

Kto si myslí, že usilovať o kardinálne odpovede je márnou snahou, klame sa. Chce to len pozbierať odvahu a chuť, lebo úslovie *odvážnemu šťastie praje* nie je len akýsi propagandistický slogan, ono naozaj funguje ...

Nájsť odpovede na kardinálne otázky je ako zloženie maturity zo života (žitia). Je otázkou, koľko komu potrvá, popri bežných každodenných povinnostiach a peripetiách, vybudovať si obraz, ktorý dáva riadne, overené, konzistentné odpovede, ktoré aj u(s)pokojujú, aj podnecujú.

Niekomu možno bude stačiť dosiaľ uvedená základná informácia - že to ide! Iným možno padnú vhod ďalšie informácie k tomu, ako hľadať kardinálne odpovede účelne, bez zbytočných blúdení, bez zbytočného mrhania časom, silami a prostriedkami.

---

⁵ Kvalifikácia môže byť v tomto prípade dokonca svojim spôsobom na prekážku ...

⁶ Žiaľ, práve tí (väčšinou) odpovede na kardinálne otázky nepoznajú.

6. Čo je a čo nie je potrebné

Toho, čo treba k hľadaniu, nachádzaniu a overovaniu odpovedí na kardinálne otázky je celkom málo a je to dostupné väčšine ľudí:

- zdravé, jasné uvažovanie;
- vlastné zážitky, životná skúsenosť;
- bežne dostupné údaje;⁷
- vecné pozorovanie seba a okolia.

Na rozdiel od mnohých očakávaní, nie je k tomu potrebné:

- žiadne zvláštne alebo hlboké vzdelanie;
- žiadne špeciálne školenia;
- žiadne špeciálne schopnosti⁸ alebo nadanie.

Prečo je tomu tak, na to sa dá prísť jednoduchým úsudkom: keďže sa kardinálne otázky týkajú každého človeka, bolo by nespravodlivé, keby ‚patent‘ na ich odpovedanie vlastnila len úzka skupina ľudí, disponujúca zvláštnymi schopnosťami alebo úzkou profesijnou špecializáciou.

Istou výhodou býva vyšší vek, pretože s ním obvykle prichádza viac životných skúseností - nie je to však pravidlo. Napríklad mladší človek, ak je bystrý pozorovateľ, môže zo svojho kratšieho života vyťažiť viac informácie, než ten starší človek, ktorý za svoj dlhší život nadobudol málo skúseností, alebo ktorý má síce dosť skúseností, ale ich slabšie zhodnocuje.

Stručnejšie povedané, ani tak nezáleží na tom, koľko kto má k dispozícii údajov, ale koľko (informácie) vie z dostupných údajov vyťažiť. Dostávame sa tak k jadrú toho, na čom je založené nachádzanie kardinálnych odpovedí. Je to

osobné spracovanie informácií

Aby sme informácie spracúvali úspešne, treba sa vyhnúť rôznym subjektívnym skresleniam a (seba)klamom, treba si počínať vecne. Vecný prístup však neznamená prístup čisto intelektuálny, rozumový. Lebo hoci sú informácie kľúčové, spracúvame aj zážitky, životné skúsenosti a životné problémy, a tie nesú aj závažný emocionálny (citový) náboj. To všetko - zážitky, skúsenosti, údaje, informácie, vedomosti, poznanie, emócie - je potrebné spracovať samostatne, osobne a podľa možnosti vecne ...

---

⁷ Väčšinu z nich človek získa na základnej škole, ostatné si doplní podľa potreby z bežne dostupných serióznych zdrojov.

⁸ Napríklad prorocké alebo psychotronické (parapsychologické).

7. Prečo sú s tým problémy

Prvá samozrejماً otázka, ktorá zaiste všelikoho napadne, znie: keď je v podstate jednoduché nájsť odpovede na kardinálne otázky, keď ich môže nájsť prakticky každý, prečo s tým majú ľudia problémy, prečo je to mnohým ťažké? Základy odpovede na túto otázku sa skrývajú priamo v tej otázke.

Predovšetkým, málokto čaká, že by to mohlo byť *jednoduché*. Ved' na všetko závažné dnes človek potrebuje dlho študovať a potom dlho získavať prax. Z toho ľudia vyvodzujú mienku, že odpovedať na fundamentálne životné otázky „musí byť to najťažšie“, a preto na ich zodpovedanie „si ešte (pekne) dlho počkáme“.

Ďalšie úskalía sa skrývajú v tom, že to môže *prakticky každý*. To značí každý osobne, *samostatne*, a v praxi! A to sa nie každému chce ... A ak aj áno, z kardinálnych odpovedí treba vyvodit' dôsledky pre svoj osobný život, aj ten každodenný, praktický a začať ich uplatňovať. Platí to pre všetky tie prípady, kedy štýl života človeka nie je v zhode s kardinálnymi odpoveďami. A menit' životné návyky, to chce *prácu na sebe* ...

Skrátka, popri dobrých správach (str. 4 a 5) je tu možno aj menej príjemná správa - kardinálne otázky má každý spracovať sám, osobne. Odpovede na kardinálne otázky sa nedajú dostať ako darček, nedajú sa kúpiť a používať ako instantná káva alebo televízor, nedajú sa namemorovať ako básnička.

Inou vážnou prekážkou býva nesprávne spracovanie informácií. Existuje viacero druhov týchto nesprávností. Prvým druhom sú principiálne (hrubé, zásadné) chyby v uvažovaní, napríklad

- popieranie faktov,
- viera v neuveriteľné,⁹
- podliehanie domnienkam, mýtom, dogmám a dezinformáciám,

a ich šírenie. Menej zrejmom, ale tiež vážnou chybou je napríklad

- nerozlišovanie podstatného od vedľajšieho,
- nechť, neochota formulovať produktívne otázky,
- neochota priznať a povedať „neviem“,

a z toho vyplývajúce špekulovanie a mudrovanie. Iný druh chýb v spracovaní informácií je daný osobnými vlastnosťami a postojmi, napríklad

- osobne vzťahovačný prístup,
- tendencia k (seba)klamom a k (seba)manipuláciám,
- jednostrannosť, bigotnosť, fundamentalizmus,

a následná racionalizácia, vytesňovanie a vyvíňovanie. Žiaľ, existujú aj ďalšie druhy nevedomého, vedomého aj zámerného deformovania informácií.

⁹ T.j. slepá, neudržateľná viera vo výmysly, nezmysly, bludy, ilúzie, ...

8. Ciele, prostriedky, výsledky

Žijeme v časoch obrovského prebytku informácií. Denne sa na nás hrnie prívál informácií¹⁰ a je na každom z nás osobne, či a ako ho zvládneme. Aby nás neprevalcoval, aby sme sa vyznali, je vhodné zaujímať sa ako spracovávať informácie, osobne a správne. Inak povedané, cieľom *osobného spracovania informácií* je dosiahnutie osobnej sebestačnosti v *správnom spracovaní informácií*.

Prostriedkom k tomu je *jasné uvažovanie*, čiže uvažovanie, ktoré je:

- *zdravé*, teda nie defektné, deformované, jednostranné alebo choré;
- *rozvinuté*, teda nie zárodočné, zakrpatené alebo zjednodušené;
- *vedomé*, čiže nie pudové, reflexné, nevedomé alebo podvedomé.

Kto si také uvažovanie nevypestuje, ťažko si môže byť istý, či vie odlíšiť správne od falošného, či z dostupných údajov vie vyťažiť niečo nové a či ich sám nejakým spôsobom nedeformuje, pre seba aj pre iných.

Prvým hlavným výsledkom (produktom, výstupom) jasného uvažovania sú správne odpovede na kardinálne otázky. Snažiť sa o ne nie je trúfalosť, ale nevyhnutnosť, pretože ten, kto nepozná kardinálne odpovede, bude aj ďalej v živote tápať, život mu bude aj pripadať ako ‚hra bez pravidiel‘.

Spoznaním odpovedí na kardinálne otázky sa človek začne v živote vyznať, orientovať. Je pozoruhodné, že tým si spravidla ‚odomkne‘ aj prístup k pochopeniu a riešeniu problémov ‚nižšieho rangu‘, napríklad problémov rodinných, výchovných, partnerských a iných vzťahových, aj problémov spoločenských a politických.

---

¹⁰ A tiež pseudoinformácií, dezinformácií a iného informačného šumu a znečistenia ...

9. Čo je na prospech a čo na prekážku

Existujú súvislosti, ktoré sú *osobnému spracovaniu informácií* nápomocné, a iné, ktoré mu viac alebo menej bránia. Základné z nich sú uvedené na strane 6 a 7. Ďalším sa budeme venovať na tejto stránke.

Úspešnému osobnému spracovaniu informácií prospieva:

- (hlboký) záujem o všetko relevantné,
- úprimnosť k sebe,
- chuť, vôľa a energia ísť do toho,
- ochota a hlboký záujem overovať si dosiahnuté;
- ochota rešpektovať overené a zabudovať to do svojho života.¹¹

K osobnému spracovaniu informácií treba dostatok životných skúseností. Znamená to, že záujemca by mal mať aspoň 40 rokov a mal by mať ujasnenú vlastnú životnú cestu, aspoň do istej miery. Nie sú potrebné žiadne špeciálne životné skúsenosti, stačia skúsenosti z bežného života, ako je napríklad spolužitie s partnerom, výchova detí, priateľské a kolegiálne vzťahy. Na úžitok sú aj zážitky so zvieratami a skúsenosti z menej obvyklých životných situácií, pokiaľ sa im nezačne pripisovať nadmerná dôležitosť.

Na druhej strane, komu zmienka o osobnom spracovaní informácií spôsobuje nechúť, obavu alebo tieseň, mal by počkať, kým situácia dozreje, a až potom sa mu začať venovať.

V prípadoch zvedavosti a nejasných, ambivalentných postojov, vynaložené úsilie spravidla nevedie k adekvátnym výsledkom.

A napokon sú tu kontraindikácie, ktoré prakticky zaručujú neúspech pri pokusoch o osobné spracovanie informácií, napríklad:

- nezáujem, ľahostajnosť,
- tendencia, sklon alebo záľuba v hmlisto nezáväznom vyjadrovaní,
- záľuba v pseudologike a špekulovaní,
- jednostrannosť¹²,
- akceptovanie iba toho, čo je viditeľné a hmatateľné¹³,
- čisto intelektuálny, rozumový prístup,
- dogmatickosť, bigotnosť, fundamentalizmus, militantnosť¹⁴.

Tieto a podobné kontraindikácie sú na prekážku jasnému uvažovaniu a sú preto nezlučiteľné s osobným spracovaním informácií. Treba sa ich zbaviť a tým si založiť základ pre jasné uvažovanie.

---

¹¹ Čo môže znamenať nutnosť zmeniť štýl svojho života, nutnosť pracovať na sebe.

¹² Napríklad z titulu profesijnej deformácie.

¹³ Neschopnosť zažiť, pripustiť a pochopiť to, čo leží za hranicami zmyslov a rozumu.

¹⁴ Je jedno, či sú náboženské, vedecké, filozofické, umelecké alebo iné.

10. Spôsoby a možnosti asistencie

Nasledovná informácia môže byť zaujímavá pre tých, ktorí sa dokážu prepracovať sa vlastnými silami k jasnému uvažovaniu a k odpovediam na kardinálne otázky ľudského bytia, ale želajú si mať k tomu nejakú podporu, pomoc, asistenciu. Dôvodom k tomu môže byť napríklad želanie:

- dosiahnuť výsledky skôr a efektívnejšie
- zbaviť sa niektorých (vlastných) prekážok a tápania,
- odpozerat' niektoré postupy, techniky,
- dostať vhodnú radu, kompetentnú inštrukciu alebo varovanie.

Pomoc pri zakladaní a zlepšovaní osobného spracovania informácií nemá charakter (školského) vyučovania, netreba naň veľa čistého času, ani žiadne špeciálne, nedostupné pomôcky. Keďže ide z veľkej časti o zážitkovú a skúsenostnú záležitosť, asistencia sa viac podobá inštruktáži či kurzom, kde sa človek učí šoférovať, plávať, liezť po skalách alebo lietať. S inštruktorom to býva aj rýchlejšie, aj bezpečnejšie.

Inštruktor môže predviesť niektoré techniky a „grify“, môže varovať pred chybnými úkonmi a vysvetliť ich podstatu, môže záujemcov aj osobne správať v ich začiatkoch, ale v podstate každý sám, vlastným úsilím musí zvládnuť šoférovanie, plávanie, lezenie, lietanie ... a aj jasné uvažovanie.

Výhodou v prípade osobného spracovania informácií je to, že každý záujemca si sám volí tempo aj ciele, sám si buduje svoj vlastný štýl. Nikto nie je zväzovaný žiadnymi učebnými plánmi, osnovami, nie je podrobovaný žiadnym (vonkajším) skúškam ani hodnoteniam. Každý si sám volí formu, dĺžku a frekvenciu stretnutí, aj to, či sa stretnutí bude zúčastňovať len sám alebo v rámci nejakej skupiny záujemcov. Všetky tieto a podobné okolnosti sú vecou dohody.

Osobné spracovanie informácií je individuálna záležitosť, a preto má prednosť individuálna asistencia formou osobných stretnutí. V zvláštnych prípadoch sa dá dobre asistovať aj dvojici alebo trojici záujemcov.

Pri skupinovej asistencii je dôležité to, aby skupiny boli málopočetné (spravidla do desať ľudí) a dosť homogénne. Je možný aj kombinovaný spôsob, kedy sa niektoré citlivejšie témy preberú individuálne alebo vo veľmi malých skupinách a zvyšné témy za väčšej účasti. Aj pri skupinovom spôsobe je snahou čo najviac používať individuálny prístup.

Veľmi dôležitý je čas medzi stretnutiami, čas na zažitie a osvojenie si prebraných tém. Z toho tiež vyplýva, že stretnutia nemusia byť časté, ani dlhé.

Ako doplnkové formy asistencie sú použiteľné aj pomocné konzultácie po telefóne alebo e-mailom.

11. Kritériá

Výslovne podotýkam, že jasné uvažovanie sa nedosahuje diskutovaním, výmenou názorov ani filozofovaním. Pri osobnom spracovaní informácií sa nepestuje žiadne mudrovanie, špekulovanie, dohady, domnienky, názory, ani „názory“, ako by to asi „mohlo byť“. Nejde ani o žiadne hádanie (sa), súťaženie, súperenie, predbiehanie, porovnávanie, ba ani hodnotenie.

Nevyžaduje sa žiadna „drina“¹⁵, žiadna extra fyzická námaha, ani žiadna taká časová náročnosť, ktorá by bránila bežnému životu. Nie je potrebné ani zachádzať do osobných konkrétností a intímností.

Osobné spracovanie informácií nie je založené na žiadnej konkrétnej filozofii či náboženstve, a už vôbec nie na nejakých podozrivých technikách.

Ide o efektívne, nekomplikované hľadanie „ako je to naozaj“, hľadanie prirodzené ako napríklad dýchanie. V individuálnych prípadoch s tým môže byť spojená istá emocionálna záťaž, záťaž vyplývajúca z prehodnocovania, dozrievania - ale o to predsa ide.

Neplatí ani domnienka, že keď je reč o spracovaní informácií, musí byť reč nevyhnutne len o počítačoch, a vôbec o najmodernejších technológiách. Omyl! - spracovanie informácií je vždy osobné. Osobné spracovanie informácií je tým základom, ktorým začínajú a (obvykle) končia iné spôsoby spracovania dát, napríklad aj technické.¹⁶ K osobnému spracovaniu informácií nie sú potrebné žiadne zvláštne, drahé pomôcky, stačí to, čo je bežne dostupné prakticky každému človeku.

Pokrok pri budovaní osobného spracovania informácií sa dá hodnotiť prostredníctvom jednoduchého a prirodzeného kritéria, ktorým je *užitočnosť*. Človek vidí, či sa mu postupne stále lepšie darí formulovať otázky a nachádzať uspokojujúce, logické odpovede na ne, a či sa mu darí preverovať si ich. Vidí, či a ako sa učí sa na sebe pracovať, ako sa zdokonaľuje, je si vedomý toho, či sa spresňuje jeho vnútorný obraz o sebe a o svete dookola neho.

Uvedomuje si, či získava nadhľad, mier a radosť, či sa mu darí spresňovať svoje životné smerovanie, orientáciu a chápanie behu sveta. A napokon - dosiahnutie jasného uvažovania spozná napríklad podľa toho, že si sám nájde odpovede na kardinálne otázky, čím (pre neho) také otázky zaniknú.

Chcem ešte raz ubezpečiť, že osobné spracovanie informácií v podstate nie je zložité ani ťažké, a že je dostupné prakticky každému človeku.

---

¹⁵ Ako napríklad úmorné štúdium množstva kníh.

¹⁶ Týmto sa nevyklučuje použitie (osobných) počítačov pri osobnom spracovaní informácií, ale ich použitie nie je na tento účel nevyhnutné.

12. Záverom

O osobnom spracovaní informácií a o jeho dostupnosti a užitočnosti by sa dalo napísať oveľa viac a oveľa naliehavejšie. Bolo by to však kontraproduktívne, lebo dlhé materiály ľudia v dnešnej uponáhľanej dobe neradi čítajú a naliehavé materiály ich skôr odrádzajú než presvedčajú. A v tomto materiáli nejde o agitovanie, ale len o konštatovanie, že prakticky každý človek má možnosť nájsť si odpovede na zásadné otázky ľudského bytia.

Aby neprišlo k nedorozumeniu, výslovne poznamenávam, že nájdením odpovedí na kardinálne otázky nevzniká kompletne životné poznanie. Odpovede na kardinálne otázky tvoria základ (kostru, rámec) pre ďalšie správne a efektívne poznávanie s použitím jasného uvažovania. ■

Dodatok - Výber z ďalších tém

Prehodnocovanie Darwinovej teórie
Vznik zázrakov a šírenie mýtov
Druhy, stupne a orientácie viery
Zmysel života
Telo - duša - duch
Druhy a štruktúra inteligencie človeka
Druhy a zdroje tvorivosti (intuícia, inšpirácia, ...)
Druhy zlyhaní človeka a ich príčiny
Účinkovanie Božej milosti a nemilosti

Niektoré z týchto tém boli medzičasom prezentované a publikované, viac o nich na www.hisys.sk.

Obsah

1. Úvod	1
2. Je	2
3. Kardinálne otázky	3
4. Doterajšie (márne) úsilia	4
5. Dobré správy	5
6. Čo je a čo nie je potrebné	6
7. Prečo sú s tým problémy	7
8. Ciele, prostriedky, výsledky	8
9. Čo je na prospech a čo na prekážku	9
10. Spôsoby a možnosti asistencie	10
11. Kritériá	11
12. Záverom	12
Dodatok - Výber z ďalších tém	12

... kto chce, môže nájsť odpovede na kardinálne otázky ...

Osobné spracovanie informácií • Jasnú uvažovanie

Deti sa hrali vonku s psíkom, ktorý bol pozoruhodne malý.
Jeden pán sa na nich začas strnulo sa díval, až napokon so slovami
„až takí malí psíci neexistujú“
rýchlo ušiel.

„Kde vám vypadli tie kľúče?“
„Hentam v tráve.“
„A prečo ich hľadáte tu, na asfalte?“
„Lebo tu sa mi lepšie hľadá.“

Slimák začal v januári liezť nahor po kmeni čerešne.
Jeden chrobák spoza úkrytu v kôre volal na slimáka:
„Čo nevieš, že hore nie sú žiadne čerešne?“
A slimák odpovedal:
„Ale budú, než sa tam ja dostanem!“

Nezáleží až tak na tom, koľko má kto k dispozícii údajov,
oveľa viac záleží na tom, koľko (informácie) z nich vytiaži.

www.hisvs.sk

Pavel Lamačka • Osobné spracovanie informácií • Jasnú uvažovanie
HiSys, Bratislava 2010
druhé vydanie, upravené a doplnené
verzia [osi 5.0.doc] z 04.02.2011
ISBN 978-80-969384-8-3

ISBN 978-80-969384-8-3

získaním tejto publikácie akceptujete
[jej cenu a naše podmienky](#)